

HET OETELDONKSE CARNAVAL IS MONDIAAL UNIEK. AL SINDS 1882, HET JAAR VAN DE OPRICHTING VAN DE 'OETELDONKSCHER CLUB', WORDT HET OETELDONKSE CARNAVAL OP DEZELFDE WIJZE GEVIERD. HET ONVERGELIJKBARE PROTOCOLLAIRE SPEL NEEMT EEN BELANGRIJKE PLAATS IN.

Oeteldonk is in 1882 ontstaan om de kerk en de gemeente wind uit de zeilen te nemen. Zij probeerden het eeuwenoude Bossche vastenavondfeest in te dammen of zelfs helemaal te verbieden. Enige lieden uit de gegoede middenstand bedachten toen een spel ter veredeling om het zodoende te behouden: de stad 's-Hertogenbosch keert zich gedurende drie dagen om in het dorp 'Oeteldonk', compleet bevolkt met boeren en durskes (boerenmeisjes) en aan het hoofd dorps notabelen. De jaarlijkse komst van de prins van Oeteldonk betekent de carnavaleske reden voor een driedaags dorpsfeest. Daarmee ontstond een prachtig podium voor scherts en parodie op plaatselijke misstanden. De kostumering van vrijwel alle protocolaire figuren is gebaseerd op de kleding van de 19^e eeuwse dorps notabelen.

① **Het wapen** van Oeteldonk dateert uit 1924 (hier verwerkt in het Oeteldonks vaandel, vastgehouden door vaandeldrager Daantje Woenders).

② **De vlag** in de kleuren rood, wit en geel wordt al sinds 1911 gebruikt.

③ **Moeder Hendrien** is de vrouw van de stichter van Oeteldonk, boer Knillis. In de schrikkeljaren staat haar standbeeld naast dat van haar man op de sokkel.

④ **Boer Knillis** is de fictieve stichter van Oeteldonk. Zijn standbeeld wordt, sinds 1922, op carnavalszondag op de Markt onthuld, waarna carnaval officieel begint. Op dinsdagnacht wordt hij om precies 24.00 uur weer van zijn sokkel gelicht tijdens de 'begrafenis van Knillis', het einde van carnaval.

⑤ **De kikker** is een belangrijk symbool in Oeteldonk. De moerassen zitten er vol mee. Een kikker is géén 'oetel' of andersom!

⑥ **Zijne Koninklijke Hoogheid PRINS AMADEIRO Ricosto di Carnavallo, Ridder van het Reksam, Heer en Meester van Oeteldonk en deszelfs omliggende watervrije moerassen en zandwoestijnen enz. enz. enz.** is de hoogste gebieder van Oeteldonk. Vanwege zijn jaarlijkse bezoek aan het pronkjuweel Oeteldonk viert hij drie dagen feest. Hij wordt op zondag ingehaald met een heuse intocht en Hij verblijft dan in Zijn Zomerpaleis (Golden Tulip Hotel Central). De rol bestaat sinds 1883 en wordt gedurende meerdere jaren ingevuld door een man die niet in 's-Hertogenbosch woont en geen dialect spreekt. Hij kleedt zich tijdens zijn reizen in rokkostuum (op zondag) met koningsblauwe sjerp en andere dagen in zijn donkerblauwe 17^e eeuwse hofkostuum. Op dit moment regeert Prins Amadeiro XXV (de 25ste).

⑦ **De Adjudant** is de vaste begeleider van de Hoogheid. Hij staat de Prins bij tijdens officiële plichtplegingen. Deze zwijgzame man kleedt zich nagenoeg hetzelfde als de Prins. In rokkostuum herkent u hem aan zijn rood-wit-gele sjerp. Zijn 17^e eeuwse hofkostuum is in voornaam rood uitgevoerd.

⑧ **Het Gevolg** bestaat uit 10 Generaals o.l.v. een Korporaal. Dat is een typisch voorbeeld van de omgekeerde wereld in Oeteldonk. Het Gevolg begeleidt Prins Amadeiro en Zijn adjudant op hun tocht door Oeteldonk. Zij worden gerekuteerd uit het Delftse studentendispuut 'Oeteldonk'.

⑨ **De Stokpèrdjes** en ⑩ **Biezenpèrdjes** vormen de hofruiterij van de Hoogheid. De Biezenpèrdjes stammen uit 1922, de Stokpèrdjes uit de jaren zeventig. Zij gaan de prins voor tijdens de Intocht op zondag en de optocht op maandag.

⑪ **Peer van den Muggenheuvel tot den Bobberd** is de 'boertige' burgeoer van Oeteldonk. Op carnavalszondag krijgt hij de verantwoordelijkheid over Oeteldonk en wordt zijn ambtsketen omgehangen door de burgemeester van 's-Hertogenbosch die hij steevast z'n 'kellega van de Mèrt' noemt. De rol stamt uit 1882 en wordt voor meerdere jaren door een Bossche man ingevuld. Hij spreekt als enige het 'Oeteldonks', een combinatie van woordgebruik uit diverse Meijerijse dialecten.

⑫ **Kees Minkels** is de trouwe, zwijgzame assessor (oud dorps woord voor 'wethouder') van de Peer. De functie bestaat eveneens al sinds 1882. Zijn huidige naam is pas sinds 1905 vast in gebruik.

⑬ **Hendrien** is de ietwat nukkige huishoudster van de Peer. Tijdens de schrikkeljaren heeft ze één dag over en mag ze op zondag een dagje mee 'op sjouw' met de Peer. Ze klappt dan traditiegetrouw 'uit de school' over het huishouden van de Peer. Een reden voor de Peer om haar de volgende jaren weer thuis te houden. De rol wordt gespeeld door een man. Verwar haar niet met Moeder Hendrien!

⑭ **Driek Pakaon** is de veldwachter van het dorp Oeteldonk. Hij heeft tot taak, 'de vrollie (vrouwvolk) van de sjees van de Peer houwe'. Tijdens carnaval wordt Driek veelal uitgeleend aan de Hoogheid om Zijn veiligheid te kunnen garanderen. Deze rol wordt al sinds 1882 door mannen uit het geslacht Stolzenbach ingevuld. De rol gaat over van vader op zoon, al vijf generaties lang.

⑮ **De Geminteraod** bestaat uit elf jongeren en vormt een persiflage op de Bossche gemeenteraad. Zij begeleiden de burgeoer op zijn rondtocht door Oeteldonk. Hun kleding is gebaseerd op de zondagse kledij van de gegoede burgerij van begin 1900.

⑯ **Het Errem Bestuur** is ontstaan in 1908. Het is een persiflage op de regenten van de Godshuizen (de toenmalige gezamenlijke gasthuizen). Ze rijden alleen mee in de optocht van carnavalsmaandag.

⑰ **De Hofkapel** van de Prins wordt al sinds 1930 gevormd door de (uit 1927 stammende) komische folkloristische fanfare 'De Kikvorschen'. Naast echte instrumenten bestaat de bezetting uit een aantal houten instrumenten met mirlitons.

⑱ **De bevolking van Oeteldonk** bestaat uit boeren en durskes. Zij kleden zich traditioneel in boerenkiel met witte wanten, zwarte pet en rode halsdoek. De kielen zijn vaak versierd met de jaarembelen van de 'Oeteldonksche Club', allerhande rood-wit-gele attributen en kikkers. Eroverheen draagt men veelal de rood-wit-gele das.

⑲ **Daantje Woenders** is de 'veurrijer te pèrd'. Hij draagt het vaandel van de Oeteldonksche Club. Zijn rol dateert uit de jaren negentig van de 19e eeuw.

Wil je meer weten over Oeteldonk en het spel? Kijk op www.oeteldonk.org. Daar vind je ook informatie over hoe je lid kunt worden van de vereniging 'Oeteldonksche Club van 1882'.